TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2008 m. gruodžio 11 d.*

Byloje C-295/07 P

dėl 2007 m. birželio 20 d. pagal Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Europos Bendrijų Komisija, atstovaujama J. Flett, nurodžiusi adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

apeliantė,

dalyvaujant kitoms proceso šalims:

Département du Loiret, atstovaujamam advokato A. Carnelutti,

ieškovui pirmojoje instancijoje,

Scott SA, įsteigtai Saint-Cloud (Prancūzija), atstovaujamai *QC* J. Lever, baristerių J. Gardner ir G. Peretz, įgaliotųjų solisitorių R. Griffith ir M. Papadakis,

įstojusiai į bylą šaliai pirmojoje instancijoje,

* Proceso kalba: prancūzų.

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas P. Jann (pranešėjas), teisėjai M. Ilešič, A. Tizzano, A. Borg Barthet ir J.-J. Kasel,

generalinis advokatas P. Mengozzi,
kancleris R. Grass,

susipažinęs su 2008 m. birželio 5 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Apeliaciniu skundu Europos Bendrijų Komisija prašo panaikinti 2007 m. kovo 29 d. Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo sprendimą *Département du Loiret prieš Komisiją* (T-369/00, Rink. p. II-851, toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo jis panaikino 2000 m. liepos 12 d. Komisijos sprendimą 2002/14/EB dėl Prancūzijos *Scott Paper SA/Kimberly-Clark* suteiktos valstybės pagalbos (OL L 12, 2002, p. 1, toliau – ginčijamas sprendimas) tiek, kiek jis susijęs su pagalba, suteikta 1 straipsnyje nurodytam žemės sklypui nustatant lengvatinę kainą.

Teisinis pagrindas

Reglamentas (EB) Nr. 659/1999

2 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias EB Sutarties (88) straipsnio taikymo taisykles, 14 straipsnis, pavadintas „Pagalbos išieškojimas“, išdėstytas taip:

„1. Jeigu esant neteisėtai pagalbai priimami neigiami sprendimai, Komisija nusprendžia, kad suinteresuotoji valstybė narė turi imtis visų priemonių, kurios būtinos, kad pagalba būtų išieškota iš gavėjo (toliau – „sprendimas išieškoti pagalbą“). Komisija nereikalauja išieškoti pagalbos, jeigu tai prieštarautų bendrajam Bendrijos teisės principui.

2. Pagalbą, kurią reikia išieškoti pagal sprendimą išieškoti pagalbą, sudaro palūkanos, atitinkančios tam tikrą Komisijos nustatytą normą. Palūkanos mokamos nuo neteisėtos pagalbos išmokėjimo gavėjui dienos iki jos išieškojimo dienos.

3. Nepažeidžiant nė vienos <…> Teisingumo Teismo nutarties, priimtos pagal Sutarties (242) straipsnį, pagalba išieškoma nedelsiant ir pagal atitinkamos valstybės narės nacionalinę teisę nustatytas procedūras, jeigu jos leidžia nedelsiant ir veiksmingai įvykdyti Komisijos sprendimą. Šiuo tikslu, kai bylą svarsto nacionaliniai teismai, suinteresuotosios valstybės narės, nepažeisdamos Bendrijos teisės, imasi visų priemonių, kurios numatytos jų atitinkamuose teisiniuose aktuose, įskaitant laikinąsias priemones.“

Pranešimas apie palūkanas, taikomas neteisėtos pagalbos susigrąžinimo atveju

3 2003 m. gegužės 8 d. Pranešime 2003/C 110/08 dėl taikomų palūkanų normų susigrąžinant neteisėtai suteiktą valstybės pagalbą (OL C 110, p. 21, toliau – 2003 m. pranešimas) Komisija nustato:

„<…>

<…> kyla klausimas, ar <…> reikia taikyti paprastas, ar sudėtines palūkanas. <…> Komisija mano, kad reikia skubiai priimti poziciją šiuo klausimu.

<…>

<…> Atrodo <…>, nepaisant galimų situacijų įvairovės, kad neteisėtos pagalbos poveikis yra suteikti lėšų pagalbos gavėjui laikantis tų pačių sąlygų kaip ir suteikiant vidutinės trukmės paskolą be palūkanų. Todėl sudėtinių palūkanų taikymas atrodo būtinas siekiant užtikrinti, jog būtų visiškai panaikintas dėl tokios situacijos susidaręs finansinis pranašumas.

Taigi Komisija informuoja valstybes nares ir suinteresuotąsias šalis, kad būsimuose sprendimuose, kuriuos ji gali priimti reikalaudama susigrąžinti neteisėtai suteiktą pagalbą, ji taikys sudėtiniu pagrindu apskaičiuotą orientacinę normą, naudojamą

apskaičiuojant regioninės pagalbos grynąjį subsidijų ekvivalentą. Remiantis įprasta rinkos praktika, sudėtinės palūkanos turi būti skaičiuojamos kasmet. Remdamasi tuo pačiu principu Komisija reikalauja, kad valstybės narės, vykdydamos sprendimus dėl pagalbos grąžinimo, kurie dar yra nagrinėjami, taikytų sudėtinių palūkanų metodą, išskyrus atvejus, kai tai prieštarauja bendram Bendrijos teisės principui."

Reglamentas (EB) Nr. 794/2004

4 2004 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 794/2004, įgyvendinančio Reglamentą (EB) Nr. 659/1999 (OL L 140, p. 1), 11 straipsnyje „Palūkanų taikymo metodas" nustatyta:

„1. Taikoma toji palūkanų norma, kuri buvo taikoma tą dieną, kai neteisėta pagalba buvo perduota gavėjo dispozicijon.

2. Palūkanų norma taikoma pagrindinei sumai ir susikaupusioms palūkanoms iki tos dienos, kai pagalba bus susigrąžinta. Nuo susikaupusių palūkanų ankstesniaisiais metais skaičiuojamos palūkanos kiekvienais vėlesniaisiais metais.

3. Šio straipsnio 1 dalyje minėta palūkanų norma taikoma per visą laikotarpį iki susigrąžinimo dienos. Tačiau jei yra praėję daugiau kaip penkeri metai nuo tos dienos,

kai neteisėta pagalba buvo perduota gavėjo dispozicijon, iki pagalbos susigrąžinimo dienos, palūkanų norma perskaičiuojama kas penkeri metai, kaip pagrindą imant perskaičiavimo metu galiojančią normą.“

5 Remiantis minėto reglamento 13 straipsnio penktąja pastraipa, to reglamento 11 straipsnis taikomas bet kuriam sprendimui dėl susigrąžinimo, apie kurį pranešama po šio reglamento įsigaliojimo.

Ginčo aplinkybės ir ginčijamas sprendimas

6 Skundžiamo sprendimo 1–8 punktuose išdėstytas ginčo aplinkybes galima apibendrinti taip.

7 1987 m. rugpjūčio 31 d. Orleano miestas (Prancūzija), *département Loiret* (Prancūzija) ir *Scott SA* (toliau – *Scott*) sudarė sutartį, kuria pastarajai pardavė žemės sklypą gamyklai statyti. Šioje sutartyje buvo numatyta, kad *département Loiret* ir Orleano miestas prie šios teritorijos pritaikymo *Scott* reikmėms darbų finansavimo prisidės suma, kuri neviršys 80 milijonų FRF (12,2 milijono eurų).

8 1996 m. sausio mėn. *Scott* akcijas įsigijo bendrovė *Kimberly-Clark Corp.*, kuri pranešė, kad 1998 m. sausio mėn. uždaro gamyklą. 1998 m. birželio mėn. gamyklos turtą, t. y. žemės sklypą ir popieriaus fabriką, įsigijo bendrovė *Procter & Gamble*.

9 Po 1996 m. lapkričio mėn. paskelbtos Prancūzijos Audito rūmų ataskaitos gavusi skundą dėl aptariamos pagalbos Komisija, nuo 1997 m. sausio mėn. iki 1998 m. balandžio mėn. keitusis informacija su Prancūzijos valdžios institucijomis, 1998 m. liepos 10 d. laišku informavo jas apie 1998 m. gegužės 20 d. Sprendimą pradėti procedūrą, nustatytą EB sutarties 93 straipsnio 2 dalyje (dabar – EB 88 straipsnio 2 dalis).

10 Ginčijamas sprendimas skundžiamame sprendime išdėstytas taip:

„10 (Ginčijamo) sprendimo pakeistoje redakcijoje numatyta:

„1 straipsnis

Valstybės pagalba, kurią Prancūzija suteikė *Scott* nustatydama lengvatinę žemės sklypo kainą, kurio vertė yra 39,58 milijono FRF (6,03 milijono eurų), o perskaičiuota vertė 80,77 milijono FRF (12,3 milijono eurų), ir lengvatinį asenizacijos mokestį <…>, yra nesuderinama su bendrąja rinka.

2 straipsnis

1. Prancūzija imasi visų būtinų priemonių, kad susigrąžintų iš gavėjo 1 straipsnyje nurodytą pagalbą, kuri jam buvo neteisėtai suteikta.

2. Valstybės pagalba susigrąžinama nedelsiant ir pagal atitinkamos valstybės narės nacionalinę teisę nustatytas procedūras, jeigu jos leidžia nedelsiant ir veiksmingai įvykdyti šį sprendimą. Susigrąžintina pagalba apima ir palūkanas, skaičiuojamas nuo pagalbos suteikimo gavėjui dienos iki jos susigrąžinimo dienos. Palūkanos skaičiuojamos taikant orientacinę palūkanų normą, kuri yra naudojama apskaičiuojant regioninės pagalbos subsidijos ekvivalentą.“

11 Dėl palūkanų nustatymo Komisija ((ginčijamo) sprendimo 239 konstatuojamojoje dalyje) nurodė:

„Siekiant atkurti ekonomines sąlygas, su kuriomis įmonė būtų susidūrusi, jei jai nebūtų buvusi suteikta nesuderinama pagalba, Prancūzijos valdžios institucijos privalo imtis visų būtinų priemonių pašalinti naudą, atsiradusią dėl gavėjai suteiktos pagalbos, ir susigrąžinti šią pagalbą iš gavėjos.

<…>“

12 Todėl į Komisijos apskaičiuotą diskontuotą susigrąžintinos pagalbos vertę, t. y. 80,77 milijono FRF (žr. 10 punktą), yra įskaičiuotos ir palūkanos nuo neteisėtos pagalbos suteikimo iki (ginčijamo) sprendimo priėmimo. Ši palūkanų norma atitinka Prancūzijoje nustatant viešųjų subsidijų pagalbos elementą naudojamą palūkanų normą, t. y. „5,7 % 2000 m. sausio 1 d.“ ((ginčijamo) sprendimo 172 ir 239 konstatuojamosios dalys).“

Procesas pirmojoje instancijoje ir skundžiamas sprendimas

11 2000 m. gruodžio 13 d. *département du Loiret* Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai pateikė ieškinį dėl ginčijamo sprendimo, kuriuo prašoma jį panaikinti tiek, kiek juo pripažįstama, kad valstybės pagalba, suteikta nustatant lengvatinę žemės sklypo kainą, yra neteisėta, ir nurodoma sugrąžinti 39,58 milijono FRF (6,03 milijono eurų) sumą arba diskontuotą jos vertę, t. y. 80,77 milijono FRF (12,3 milijono eurų).

12 *Scott*, kuri taip pat pateikė ieškinį Pirmosios instancijos teismui dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo iš dalies (*Scott prieš Komisiją*, T-366/00), įstojo į šią bylą paremdama *département du Loiret* reikalavimus.

13 Komisija Pirmosios instancijos teismo prašo atmesti ieškinį kaip nepagrįstą.

14 Skundžiamame sprendime Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad palūkanų kapitalizavimo klausimu ginčijamas sprendimas yra nepakankamai pagrįstas. Todėl antrojo pagrindo penktą dalį jis priėmė ir panaikino šį sprendimą tiek, kiek jis susijęs su pagalba, suteikta jo 1 straipsnyje nurodytam žemės sklypui nustatant lengvatinę kainą, o kitų pagrindų ir argumentų, pateiktų grindžiant ieškinį, nenagrinėjo.

15 Sudėtinių palūkanų taikymo klausimu skundžiamo sprendimo 36 punkte Pirmosios instancijos teismas visų pirma konstatavo, kad ginčijamame sprendime nenurodoma, jog taikyta sudėtinė norma, ir tik remdamasis minėtame sprendime nurodytomis pagalbos pradine ir „diskontuota“ vertėmis atlikęs skaičiavimą skaitytojas gali daryti išvadą, kad buvo taikyta sudėtinė norma. Visiškai nenurodyti motyvai, kuriais remiantis buvo taikoma sudėtinė, o ne paprasta norma.

16 Skundžiamo sprendimo 43 punkte Pirmosios instancijos teismas nurodo, kad sudėtinių palūkanų nustatymas šioje byloje yra pirmas naujos ir reikšmingos Komisijos politikos taikymo atvejis, tačiau ši jos niekaip nepaaiškino. Komisija privalėjo ginčijamame sprendime visų pirma nurodyti, kad ji nusprendė kapitalizuoti palūkanas, ir pagrįsti savo požiūrį.

17 Remiantis skundžiamo sprendimo 44 punktu, prievolė motyvuoti dar labiau padidėja dėl to, kad atsižvelgiant į laiką, praėjusį nuo sklypo pardavimo iki ginčijamo sprendimo priėmimo, t. y. trylika metų, dėl sudėtinių palūkanų taikymo gerokai padidėjo susigrąžintina pagalbos suma.

18 Skundžiamo sprendimo 45 punkte Pirmosios instancijos teismas nurodė, kad ginčijamo sprendimo motyvavimas dėl taikomos palūkanų normos taip pat yra nepakankamas.

19 Atsakydamas į Komisijos argumentą, kad sudėtinių palūkanų taikymas diskontuojant pradinę subsidijos kainą grindžiamas poreikiu atkurti veiksmingą konkurenciją ir panaikinti pagalbos gavėjo įgytą pranašumą, skundžiamo sprendimo 49 punkte Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad remiantis tokiu pagrindimu galima daryti prielaidą, pirma, jog pagalbos gavėjas šiuo metu tebeturi pranašumą, ir, antra, kad ginčytinos pagalbos forma yra panaši į paskolą be palūkanų, kurios suma atitinka pradinės subsidijos vertę. Ginčijamame sprendime nepateikiama jokių paaiškinimų šiuo klausimu.

20 Šiuo klausimu skundžiamo sprendimo 50 punkte Pirmosios instancijos teismas pastebėjo, kad atsižvelgiant į 1987 m. bendrovei *Scott* suteiktos pagalbos formą t. y. jog sklypas su infrastruktūra jai buvo parduotas lengvatine kaina, visiškai nereiškia, kad numanomą pradinės subsidijos sumą diskontavus taikant 5,7 % sudėtinę palūkanų normą, nagrinėjamu laikotarpiu bus gauta suma, atitinkanti pranašumo vertę, kuria pagalbos gavėjas naudojosi 2000 m. kaip turto savininkas.

21 Remiantis skundžiamo sprendimo 51 punktu yra aišku, kad 1998 m. sklypas ir gamykla buvo parduoti bendrovei *Procter & Gamble*. Taigi Prancūzijos valdžios institucijų nurodyta kaina (Komisija neginčija, kad šis pardavimas įvyko normaliomis rinkos sąlygomis bei nagrinėjo šį sandorį ginčijamame sprendime pripažindama galimybę, kad žemės sklypas buvo parduotas už tokią kainą) buvo mažesnė ne tik už 1987 m. Komisijos nustatytą vertę, bet ir už bendrovės *Scott* sumokėtą kainą.

22 Skundžiamo sprendimo 52 punkte Pirmosios instancijos teismas teigia, kad tokiomis aplinkybėmis ir ginčijamame sprendime nesant jokių motyvų dėl ryšio tarp tariamo 2000 m. bendrovės *Scott* turimo pranašumo ir 80,77 milijono FRF, jis negali vykdyti jam pavestos teisminės kontrolės spręsdamas klausimą, ar taikant sudėtinę palūkanų normą gaunama diskontuota vertė lygi pagalbos gavėjo gautai naudai, kurią reikia panaikinti.

23 Galiausiai skundžiamo sprendimo 53 punkte Pirmosios instancijos teismas teigia, kad skundžiamame sprendime yra akivaizdus neatitikimas, nes pagal jį nepagrįstai būtų taikoma sudėtinė palūkanų norma iki jos priėmimo datos, o vėliau paprasta palūkanų norma iki pagalbos susigrąžinimo. Galiausiai pagal šio sprendimo 2 straipsnį, kuriame numatyta, jog susigrąžinimas turi būti vykdomas pagal nacionalines taisykles, atitinkamos palūkanos už laikotarpį nuo ginčijamo sprendimo priėmimo iki pagalbos susigrąžinimo datos turi būti skaičiuojamos taikant paprastą palūkanų normą.

Procesas Teisingumo Teisme ir šalių reikalavimai

24 2007 m. birželio 20 d. Teisingumo Teismo kanceliarijai Komisija pateikė šį apeliacinį skundą dėl skundžiamo sprendimo panaikinimo.

25 Komisija prašo Teisingumo Teismo pripažinti šio apeliacinio skundo pagrįstumą ir todėl panaikinti visą skundžiamą sprendimą. Be to, atsižvelgdama į esamą bylos stadiją, Komisija prašo Teisingumo Teismo priimti galutinį sprendimą ir nuspręsti, kad ginčijamas sprendimas yra pakankamai pagrįstas, kiek tai susiję su sudėtinių palūkanų taikymu. Priešingu atveju dėl kiekvieno klausimo, dėl kurio, Teisingumo Teismo nuomone, bylos negalima išspręsti, Komisija prašo grąžinti bylą Pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

26 Komisija taip pat prašo priteisti iš *département du Loiret* padengti savo ir Komisijos bylinėjimosi išlaidas, patirtas Teisingumo Teisme ir Pirmosios instancijos teisme, o iš bendrovės *Scott* – padengti savo bylinėjimosi išlaidas, patirtas Teisingumo Teisme ir Pirmosios instancijos teisme.

27 *Département du Loiret* prašo atmesti visą apeliacinį skundą ir priteisti iš Komisijos šioje instancijoje patirtas bylinėjimosi išlaidas.

28 Bendrovė *Scott* prašo atmesti Komisijos apeliacinį skundą ir iš jos priteisti *Scott* patirtas bylinėjimosi išlaidas ginant savo interesus šioje instancijoje.

Dėl apeliacinio skundo

29 Grįsdama apeliacinį skundą Komisija pateikia aštuonis pagrindus, atitinkamai remdamasi tokiais argumentais:

— sprendimas yra pakankamai motyvuotas, nes paprastu matematiniu skaičiavimu galima nustatyti, koks skaičiavimo metodas buvo taikytas,

— sudėtinės palūkanų normos taikymas yra neišvengiamai numanomas iš ginčijamo sprendimo motyvų, nes siekiama atkurti anksčiau buvusią padėtį,

— neteisėtas įrodymų naštos perkėlimas: ieškovė privalėjo įrodyti, kad, kaip ji tvirtina, pasikeitė praktika; Komisija neprivalėjo įrodyti, kad tokio pasikeitimo nėra,

— Komisija teisėtai neprivalo nustatyti, kad pagalbos gavėjas turi pranašumą sprendimo ją susigrąžinti metu,

— sprendimas grindžiamas samprotavimais, o ne įrodymais ir perkelia įrodinėjimo naštą, susijusią su gamyklos turto pardavimo bendrovei *Procter & Gamble* už nurodytą kainą,

— apskaičiuojant susigrąžintinos pagalbos sumą nurodyta kaina praėjus vienuolikai metų nuo pagalbos suteikimo yra nereikšminga,

— remiantis Komisijos pareiga užtikrinti galutinių sprendimų dėl valstybės pagalbos vykdymą, klausimą, ar susigrąžintinai sumai taikoma paprasta, ar sudėtinė palūkanų norma, reglamentuoja Bendrijos, o ne nacionalinė teisė, jei sprendime nenurodyta kitaip,

— klausimas dėl palūkanų normos gali būti atskirtas nuo pagrindinės sumos: bet kuriuo atveju nėra jokio teisinio pagrindo panaikinti ginčijamą sprendimą, nebent jame buvo numatyta taikyti palūkanų normą, kuri yra didesnė už paprastą palūkanų normą.

Dėl pirmojo apeliacinio skundo pagrindo

Šalių argumentai

30 Komisija teigia, kad sprendimas yra pakankamai pagrįstas, jei remiantis paprastu skaičiavimu galima nustatyti, koks skaičiavimo metodas buvo taikytas (šiuo atveju – sudėtinė palūkanų norma). Taigi visi reikalingi duomenys pateikti ginčijamame sprendime, o taikyta formulė yra visiems žinoma. Todėl Pirmosios instancijos teismas negalėjo pagrįsti ginčijamo sprendimo panaikinimo būtent skundžiamo sprendimo 36 punkte nurodytu faktu, kad tik atlikęs tam tikrus matematinius skaičiavimus skaitytojas gali daryti išvadą, jog buvo taikyta sudėtinė palūkanų norma.

31 Pasak *département du Loiret*, šis pagrindas yra netinkamas, nes juo ginčijamas Pirmosios instancijos teismo teiginys nėra Pirmosios instancijos teismo motyvavimo dalis, o tik aprašymas, kuriuo pakeičiamas ginčijamame sprendime nepateiktas pranešimas ir paaiškinimas apie taikytą skaičiavimo metodą. Iš esmės Pirmosios instancijos teismas panaikino šį sprendimą dėl to, kad jame nepateiktas joks šio metodo, kuris tuo metu neturėjo precedento Komisijos praktikoje, taikymo pagrindas.

32 Bendrovė *Scott* taip pat mano, kad tai tik faktinis pastebėjimas, kuriuo Pirmosios instancijos teismas negrindė ginčijamo sprendimo panaikinimo.

Teisingumo Teismo vertinimas

33 Iš tiesų skundžiamo sprendimo 36 punkte išdėstytas Pirmosios instancijos teismo teiginys, pagal kurį ginčijamame sprendime nepatikslinta, kad taikoma sudėtinė norma ir kad tik atlikęs skaičiavimus skaitytojas gali daryti išvadą, jog buvo taikyta sudėtinė norma, yra Pirmosios instancijos teismo analizėje, kuria siekiama patikrinti, ar Komisija pakankamai motyvavo savo sprendimą diskontuoti pagalbos vertę nustatant sudėtines palūkanas.

34 Tačiau skaitant šią ištrauką bendrame kontekste, visų pirma kartu su skundžiamo sprendimo 37–43 punktais, matyti, kad šis teiginys tik preliminarus ir nėra skundžiamo sprendimo 54 straipsnyje išdėstytos Pirmosios instancijos teismo išvados, jog ginčijimas sprendimas yra nepakankamai motyvuotas, pagrindas. Pastaroji išvada veikiau grindžiama skundžiamo sprendimo 36 punkte teiginiu, kad Komisija privalėjo nurodyti priežastis, dėl kurių ji taikė sudėtinę normą vietoje paprastos.

35 Todėl pirmąjį pagrindą reikia atmesti kaip nereikšmingą.

Dėl antrojo pagrindo

Šalių argumentai

36 Ir vėl remdamasi tuo pačiu skundžiamo sprendimo 36 punktu Komisija teigia, kad sudėtinės palūkanų normos taikymas yra bet kuriuo atveju neišvengiamai numanomas iš ginčijamo sprendimo motyvų, nes buvo deklaruoti tikslai pašalinti įgytą pranašumą ir atkurti anksčiau buvusią padėtį. Infliacija yra modernus ekonomikos faktas ir ji išreikšta

metiniais sudėtiniais terminais. Todėl dabartinė pinigų vertė būtų neteisingai nustatyta, o pranašumas nebūtų pašalintas, jei nebūtų taikoma sudėtinė palūkanų norma. Toks vertinimas grindžiamas 1995 m. birželio 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimu *Siemens prieš Komisiją* (T-459/93, Rink. p. II-1675, 96–98 punktai).

37 *Département du Loiret* mano, pirma, kad sudėtinės normos taikymas tuo metu negalėjo būti numanomas atsižvelgiant į tada galiojusius teisės aktus, priimtą Komisijos poziciją ir praktiką.

38 Dėl klausimo apie palūkanų skaičiavimo metodą jis pabrėžia, kad 1991 m. kovo 4 d. Komisijos laiške valstybėms narėms SG(91) D/4577 (pranešimas valstybėms narėms apie pranešimo dėl pagalbos taisykles ir apie procedūros taisykles, kai pagalba įgyvendinta pažeidžiant EB sutarties (88) 3 dalies nuostatas) buvo aiškiai nurodytas skaičiavimo metodas, nustatytas valstybės narės, kuriai skirtas neigiamas sprendimas, nacionalinėje teisėje. Šio laiško 2 punkto ketvirtosios pastraipos pabaigoje Komisija nurodė, kad susigrąžinimas turi būti „vykdomas pagal nacionalinės teisės nuostatas, įskaitant ir tas, kuriomis reglamentuojamos palūkanos už skolą valstybei“.

39 Tas laiškas, kurio orientacinį vaidmenį teisingumo Teismas pripažino 2002 m. rugsėjo 24 d. Sprendime *Falck ir Acciaierie di Bolzano prieš Komisiją* (C-74/00 P ir C-75/00 P, Rink. p. I-7869, 164 ir 165 punktai), buvo, kalbant apie palūkanas, Komisijos šiuo klausimu taikytinos teisės iki Reglamento Nr. 794/2004 priėmimo, išraiška. 2003 m. pranešimu jis buvo iš dalies pakeistas tik dėl vieno punkto, susijusio su diskontavimo metodu.

40 Taigi aptariamu laikotarpiu daugelio valstybių narių teisės aktuose buvo ir tebėra nustatyta, kad laiko kaina skaičiuojama nustatant paprastąsias palūkanas.

41 Antra, kaip nustatyta 1975 m. lapkričio 26 d. Teisingumo Teismo sprendime *Groupement des fabricants de papiers peints de Belgique ir kt. prieš Komisiją* (73/74, Rink. p. 1491), ginčijamas sprendimas bet kuriuo atveju negalėjo būti grindžiamas netiesiogiai, nes jis taikomas daug plačiau nei ankstesni sprendimai.

42 Bendrovė *Scott* pabrėžia, kad šis pagrindas neatitinka Pirmosios instancijos teismo pateiktų argumentų ginčijamam sprendimui panaikinti ir kad jis taip pat prieštarauja teisės aktų istorijai bei tuo metu taikytai Komisijos praktikai.

Teisingumo Teismo vertinimas

43 Visų pirma reikia konstatuoti, kad skundžiamo sprendimo 35 punkte Pirmosios instancijos teismas teisingai atsižvelgė į nusistovėjusią teismų praktiką, pagal kurią, remiantis EB 253 straipsniu, reikalaujama motyvacija turi būti pritaikyta prie ginčijamo akto pobūdžio, o Bendrijos institucijos, kuri priėmė ginčijamą teisės aktą, samprotavimai turi būti aiškiai ir nedviprasmiškai atskleisti, kad suinteresuotieji asmenys galėtų susipažinti su priimtos priemonės pagrindais, o kompetentingas teismas – vykdyti priežiūrą. Pareiga motyvuoti turi būti vertinama atsižvelgiant į kiekvieną atvejį atskirai, tai yra į akto turinį, nurodytų priežasčių pobūdį bei asmenų, kuriems aktas skirtas, ar

kitų asmenų, kurie konkrečiai ir tiesiogiai su juo susiję, interesus gauti paaiškinimus. Motyvuojant nebūtina nurodyti visų faktinių ir teisinių aplinkybių, nes nustatant, ar akto motyvavimas atitinka EB 253 straipsnio reikalavimus, turi būti atsižvelgiama ne tik į jo formuluotę, bet ir turinį bei visus nagrinėjamą klausimą reglamentuojančius teisės aktus (1998 m. balandžio 2 d. Sprendimo *Komisija prieš Sytraval ir Brink's France*, C-367/95 P, Rink. p. I-1719, 63 punktas ir 2008 m. liepos 10 d. Sprendimo *Bertelsmann ir Sony Corporation of America prieš Impala*, C-413/06 P, Rink. p. I-4951, 166 punktas).

44 Be to, remiantis nusistovėjusia teismų praktika, darytina išvada, kad jei Komisijos sprendimas, priimamas vadovaujantis nusistovėjusia sprendimų priėmimo praktika, gali būti motyvuojamas sutrumpintai, t. y. darant nuorodą į tokią praktiką, tuo atveju, kai jis taikomas plačiau nei ankstesni sprendimai, Komisija privalo aiškiai išplėtoti savo argumentus (šiuo klausimu žr. minėto 1975 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Groupement des fabricants de papiers peints de Belgique ir kt. prieš Komisiją* 31 punktą ir 2003 m. rugsėjo 30 d. Sprendimo *Vokietija prieš Komisiją*, C-301/96, Rink. p. I-9919, 88 ir 92 punktus).

45 Kaip pastebėjo generalinis advokatas savo išvados 38 punkte, šis reikalavimas taikomas *a fortiori* tuo atveju, kai yra tariamai numanomas motyvavimas.

46 Akivaizdu, kad tuo metu, kai buvo priimtas ginčijamas sprendimas, jokioje Bendrijos teisės nuostatoje ar Teisingumo Teismo ir Pirmosios instancijos teismo praktikoje nebuvo nurodyta, kad palūkanos, kurios turi būti įskaičiuotos į susigrąžintiną pagalbos sumą, turi būti skaičiuojamos taikant sudėtinę normą. Atvirkščiai, kaip skundžiamo sprendimo 40 punkte nurodė Pirmosios instancijos teismas, 2003 m. pranešime Komisija aiškiai pripažino, kad iškilo klausimas, ar šios palūkanos turi būti paprastos, ar sudėtinės, ir nusprendė, jog reikia skubiai priimti poziciją šiuo klausimu. Tada ji informavo valstybes nares ir suinteresuotąsias šalis, kad kiekviename sprendime, nurodančiame susigrąžinti neteisėtą pagalbą, kurį ji gali priimti ateityje, bus taikoma sudėtinė palūkanų norma.

47 Be to, reikia konstatuoti, kad atsakyme į 2006 m. liepos 27 d. Pirmosios instancijos teismo laišką Komisija pripažino, jog iki ginčijamo sprendimo priimtuose neigiamuose galutiniuose sprendimuose nebuvo nurodyta, kad turi būti taikomas sudėtinės palūkanų normos metodas.

48 Iš esmės, remiantis skundžiamo sprendimo 42 punkte išdėstytais Pirmosios instancijos teismo teiginiais, Komisija negalėjo nurodyti nė vieno iki ginčijamo sprendimo priimto sprendimo, kuriame realiai būtų nurodytos sudėtinės palūkanos. Teisingumo Teisme Komisija šiuo klausimu tik pateikė pastabą, kad Pirmosios instancijos teismui yra pateikusi valstybės pagalbos suteikimo atvejų pavyzdžius, kai Komisija taikė sudėtinę palūkanų normą, tačiau nepateikė jokių paaiškinimų.

49 Todėl Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 43 punkte teisėtai konstatavo, kad sudėtinų palūkanų taikymas šiuo atveju yra pirmoji naujos ir svarbios Komisijos politikos, kurią ši turėjo pagrįsti, apraiška.

50 Darytina išvada, kad, priešingai nei teigia Komisija, net jei ginčijamame sprendime buvo nurodyta, kad dėl skirtos pagalbos įgytas pranašumas turi būti panaikintas siekiant atkurti ankstesnę padėtį, sudėtinės palūkanų normos taikymas negali būti laikomas neišvengiamai numanomu ikvienu iš ginčijamo sprendimo motyvų.

51 Todėl antrąjį apeliacinio skundo pagrindą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

Dėl trečiojo apeliacinio skundo pagrindo

Šalių argumentai

52 Remdamasi skundžiamo sprendimo 42 punktu, Komisija teigia, kad tuo sprendimu neteisėtai perkeliama įrodinėjimo našta procese dėl valstybės pagalbos ir procese Pirmosios instancijos teisme. *Département du Loiret* nepateikė jokio įrodymo pagrįsti savo teiginį, kad Komisija pakeitė taikomą praktiką, ir bet kuriuo atveju šį teiginį Komisija paneigė 2006 m. rugsėjo 11 d. atsakyme į Pirmosios instancijos teismo pateiktą klausimą.

53 *Département du Loiret* mano, kad šis pagrindas yra klaidingas faktiškai ir teisiškai. Kadangi šis departamentas Pirmosios instancijos teisme pakankamai išplėtojo argumentą dėl panaikinimo, grindžiamą motyvacijos nebuvimu atsižvelgiant į ankstesnę praktiką, Komisija, kuri geriausiai žino, kokią praktiką taiko, turėjo ištaisyti pranešime išdėstytus netikslius teiginius.

54 Bendrovė *Scott* taip pat pastebi, kad *département du Loiret* ir ji Pirmosios instancijos teismui aiškiai išdėstė, jog, remiantis jų tyrimo rezultatais, Komisija niekada netaikė sudėtinių palūkanų iki ginčijamo sprendimo. Siekti remtis įrodymų naštos perkėlimu šiuo atveju būtų visiškai nepagrįsta.

Teisingumo Teismo vertinimas

55 Visų pirma reikia pabrėžti, kad klausimas, kokia Komisijos sprendimų priėmimo praktika buvo taikoma prieš priimant ginčijamą sprendimą, iš esmės yra faktinis klausimas, kurio Teisingumo Teismas negali analizuoti nagrinėdamas apeliacinį skundą, nes Pirmosios instancijos teismas yra vienintelis kompetentingas nustatyti ir vertinti atitinkamus faktus bei vertinti įrodymus (šiuo klausimu žr. 2005 m. birželio 28 d. Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ir C-213/02 P, Rink. p. I-5425, 177 ir 180 punktus).

56 Tačiau Teisingumo Teismas turi kompetenciją patikrinti, ar buvo laikytasi proceso taisyklių, susijusių su įrodymų našta ir administravimu (šiuo klausimu žr. 1998 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Baustahlgewebe prieš Komisiją*, C-185/95 P, Rink. p. I-8417, 24 punktą ir minėto sprendimo *Bertelsmann ir Sony Corporation of America prieš Impala* 29 punktą).

57 Vis dėlto iš karto reikia priminti, kad nepakankamas motyvavimas, dėl kurio gali būti pažeidžiamas EB 253 straipsnis, yra esminio procesinio reikalavimo pažeidimas pagal EB 230 straipsnį ir pagrindas, kuriuo Bendrijos teismas gali ar net turi remtis *ex officio* (1997 m. vasario 20 d. Sprendimo *Komisija prieš Daffix*, C-166/95 P, Rink. p. I-983, 24 punktą ir minėto sprendimo *Bertelsmannt ir Sony Corporation of America prieš Impala* 174 punktą).

58 Taigi Pirmosios instancijos teismas, nagrinėdamas, ar ginčijamas sprendimas yra pakankamai motyvuotas, kalbant apie palūkanų skaičiavimą, galėjo išnagrinėti, kokią

sprendimų priėmimo praktiką Komisija taikė prieš ginčijamo sprendimo priėmimą, pateikti su tuo susijusius klausimus minėtai institucijai ir remdamasis jos atsakymu padaryti reikiamas išvadas.

59 Todėl trečiasis pagrindas negali būti priimtas.

Dėl ketvirtojo apeliacinio skundo pagrindo

Šalių argumentai

60 Remdamasi skundžiamo sprendimo 50 ir 52 punktais, Komisija teigia, kad jame daroma klaidinga išvada, jog Komisija teisiškai privalo nustatyti, kad pagalbos gavėjas turi pranašumą dėl suteiktos pagalbos sprendimo dėl susigrąžinimo priėmimo dieną. Ji mano, kad toks samprotavimas grindžiamas klaida, susijusia su valstybės pagalbą reglamentuojančių teisės aktų, kuriuose faktiškai kalbama apie valstybių narių, o ne įmonių konkurenciją, pagrindiniu dalyku ir tikslu. Tik pagalbos suteikimo dieną Komisija nustato, kad laikomasi EB 87 straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų. Ji neprivalo ir neturi teisės dar kartą tikrinti, ar šių sąlygų laikomasi tuo momentu, kai priimamas sprendimas susigrąžinti.

61 Pasak *département du Loiret*, šis argumentas yra nepagrįstas, nes juo skundžiamam sprendimui suteikiama reikšmė, kurios jis neturi. Iš tikrųjų Pirmosios instancijos teismas visiškai nesiekia kaip naują susigrąžinimo sąlygą nustatyti patikrinimą, kad bendrovė *Scott* tebeturi pranašumą neigiamo sprendimo priėmimo dieną. Jis

paprasčiausiai suvokia, kad toks sprendimas jam sudaro galimybę samprotavimu ir pasirinktais ekonominiais parametrais įsitikinti šio pranašumo kiekybiniu pagrįstumu tuo metu.

62 Bendrovė *Scott* šiuo klausimu teigia, kad skundžiamame sprendime tik išdėstoma kritika dėl motyvavimo, susisijusio su sudėtinių palūkanų taikymu ginčijamame sprendime, nebuvimo.

Teisingumo Teismo vertinimas

63 Kaip matyti iš skundžiamo sprendimo 48–52 punktų, Pirmosios instancijos teismas nesiekė kaip pagrindinio principo nurodyti, jog tam, kad galėtų priimti sprendimą dėl pagalbos susigrąžinimo, Komisija privalo nustatyti, jog pagalbos gavėjas tebeturi pranašumą dėl suteiktos pagalbos sprendimo susigrąžinti priėmimo momentu. Iš tiesų Pirmosios instancijos teismo argumentas dėl to, ar pagalbos gavėjas tuo metu tebeturi dėl suteiktos pagalbos įgytą pranašumą, akivaizdžiai yra dalis analizės, kuria siekiama nustatyti, ar sudėtinės palūkanų normos taikymas pagrįstas būtinybe panaikinti pranašumą, kuriuo naudojosi pagalbos gavėjas.

64 Taigi šis pagrindas yra nepagrįstas, nes jis grindžiamas klaidingu skundžiamo sprendimo aiškinimu. Visų pirma jis yra nereikšmingas, nes pakanka vien skundžiamo sprendimo 43 punkte pateikto Pirmosios instancijos teismo teiginio, jog Komisija niekaip nepaaiškino, kodėl ji pirmą kartą pritaikė sudėtinę palūkanų normą tam, kad būtų galima pagrįsti skundžiamo sprendimo 54 punkte išdėstytą išvadą, jog ginčijamas sprendimas yra nepakankamai pagrįstas.

Dėl penktojo apeliacinio skundo pagrindo

Šalių argumentai

65 Remdamasi skundžiamo sprendimo 51 punktu Komisija teigia, kad tas sprendimas, kalbant apie gamyklos turto perdavimo bendrovei *Procter & Gamble* 1998 m. kainą, neteisėtai grindžiamas samprotavimais, o ne įrodymais. Komisija, primindama įrodymų pateikimo jai ir Pirmosios instancijos teismui naštos taisykles, pastebi, jog ginčijamame sprendime nurodyta, kad bet kuriuo atveju nebuvo pateikta jokių įrodymų tokiai pardavimo kainai pagrįsti.

66 *Département du Loiret* pabrėžia, kad šis pagrindas yra susijęs su pertekliniu punktu, atspindinčiu vieną iš daugelio aplinkybių, ir juo siekiama sukelti abejonių dėl Pirmosios instancijos teismo atlikto aplinkybių įvertinimo. Todėl jis yra nepriimtinas.

67 Bendrovė *Scott* teigia, kad skundžiamo sprendimo ginčijamame klausime tiesiog aprašoma faktinė padėtis Pirmosios instancijos teisme, todėl Komisija negali ginčyti jo turinio. Be to, šį punktą galima išbraukti netaisant skundžiamo sprendimo.

Teisingumo Teismo vertinimas

68 Penktasis pagrindas yra susijęs su skundžiamo sprendimo fragmentu, kuriuo Pirmosios instancijos teismas, nagrinėdamas, ar sudėtinės palūkanų normos taikymas yra pagrįstas būtinybe panaikinti pranašumą, kuriuo pasinaudojo pagalbos gavėjas, siekė pabrėžti savo abejones dėl bendrovės *Scott* turimo pranašumo vertės ginčijamo sprendimo priėmimo momentu.

69 Jis, kaip ir ketvirtasis pagrindas, yra nereikšmingas, nes skundžiamo sprendimo 43 punkte išdėstyto Pirmosios instancijos teismo teiginio, pagal kurį Komisija visiškai nepaaiškino, kodėl ji pirmą kartą pritaikė sudėtinę palūkanų normą, visiškai pakanka grindžiant to sprendimo 54 punkte padarytą išvadą, kad ginčijamas sprendimas yra nepakankamai motyvuotas.

Dėl šeštojo apeliacinio skundo pagrindo

Šalių argumentai

70 Remdamasi skundžiamo sprendimo 51 ir 52 punktais Komisija pabrėžia, kad šiame sprendime klaidingai teigiama, jog gamyklos turto pardavimo *Procter & Gamble* 1998 m. kaina, t. y. vienuolika metų po pagalbos suteikimo, buvo tinkama susigrąžintinos pagalbos sumai apskaičiuoti.

71 Ji teigia, kad nekyla jokių abejonių, jog bendrovė *Scott* gavo didelę valstybės pagalbą, ir kad yra daug priežasčių, kuriomis galima paaiškinti jos turto vertės sumažėjimą. Taigi neteisėtos ir su bendrąja rinka nesuderinamos pagalbos vertė yra apskaičiuojama jos suteikimo momentu, o siekiant tikslo atkurti prieš tai buvusią padėtį būtinai reikia taikyti sudėtines palūkanas, neatsižvelgiant į tai, kaip pagalbos gavėjas per tą laiką panaudojo pagalbą.

72 *Département du Loiret* nuomone, šis argumentas nepriimtinas, nes juo neigiamas Pirmosios instancijos teismo pateiktas faktinių aplinkybių vertinimas. Be to, kadangi skundžiamo sprendimo 50 ir 51 punktuose pateiktas perteklinis pagrindimas, dėl jų keliamos pretenzijos būtų nereikšmingos. Bendrovė *Scott* pateikia tuos pačius argumentus kaip ir dėl penktojo pagrindo.

Teisingumo Teismo vertinimas

73 Kaip ir penktasis pagrindas, šeštasis yra susijęs su skundžiamo sprendimo ištrauka, kuria Pirmosios instancijos teismas, vertindamas, ar sudėtinės palūkanų normos taikymas yra pagrįstas būtinybe panaikinti pranašumą, kuriuo pasinaudojo pagalbos gavėjas, siekė pabrėžti savo abejones dėl bendrovės *Scott* turimo pranašumo vertės ginčijamo sprendimo priėmimo momentu.

74 Taigi jis taip pat nereikšmingas, nes skundžiamo sprendimo 43 punkte išdėstytas Pirmosios instancijos teismo teiginys, pagal kurį Komisija niekaip nepaaiškino, kodėl ji pirmą kartą pritaikė sudėtinę palūkanų normą, yra visiškai pakankamas grindžiant to sprendimo 54 punkte išdėstytą išvadą, kad ginčijamas sprendimas yra nepakankamai pagrįstas.

Dėl septintojo apeliacinio skundo pagrindo

Šalių argumentai

75 Remdamasi skundžiamo sprendimo 53 punktu, Komisija mano, jog tame sprendime klaidingai teigiama, kad jei galutiniame sprendime dėl valstybės pagalbos nieko nepasakyta, atsakymas į klausimą, ar susigrąžinant reikia taikyti paprastą, ar sudėtinę palūkanų normą, priklauso nuo „nacionalinių procedūrų“.

76 Būtinybė taikyti sudėtinę palūkanų normą yra materialinis, o ne procesinis klausimas, kaip ir pati palūkanų norma. Kalbama apie esminį Bendrijos teisės klausimą, o tikslas yra visiškai panaikinti pranašumą ir atkurti prieš tai buvusią padėtį, ir tam reikia teisingai apskaičiuoti pinigų vertę tam tikru laikotarpiu.

77 Be to, jei sudėtinės palūkanų normos taikymas būtų procesinis klausimas, Reglamentas Nr. 794/2004 iš esmės būtų neteisėtas, nes juo būtų reglamentuojamos valstybėms narėms pagal Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnio 3 dalį priskirtos sritys.

78 *Département du Loiret* mano, kad šis pagrindas yra klaidingas. Iš tikrųjų, nors neteisėta paskelbtos valstybės pagalbos diskontavimo metodas yra Bendrijos teisės materialinis klausimas, joje tuo metu, nieko nenurodžius galutiniame sprendime, būtų padaryta nuoroda į nacionalinę teisę.

79 Bendrovė *Scott* mano, kad atsižvelgiant į teisinę situaciją, nustatytą minėto sprendimo *Siemens prieš Komisiją* 88 punkte, ir į tuometinę praktiką ginčijamas sprendimas negali būti pagrįstai aiškinamas taip, kad jame Prancūzijos valdžios institucijoms nurodoma nesilaikyti nacionalinėje teisėje nustatytų taisyklių ir taikyti sudėtinių palūkanų skaičiavimą diskontuojant susigrąžintiną sumą nuo minėto sprendimo priėmimo iki faktinės susigrąžinimo datos.

Teisingumo Teismo vertinimas

80 Ginčijamo sprendimo 2 straipsnio 2 dalies pirmasis ir antrasis sakiniai išdėstyti taip:

„Valstybės pagalba susigrąžinama nedelsiant ir pagal atitinkamos valstybės narės nacionalinę teisę nustatytas procedūras, jeigu jos leidžia nedelsiant ir veiksmingai įvykdyti šį sprendimą. Susigrąžintina pagalba apima ir palūkanas, skaičiuojamas nuo pagalbos suteikimo gavėjui dienos iki jos susigrąžinimo dienos.“

81 Ši formuluotė turi būti aiškinama atsižvelgiant į susigrąžintinos pagalbos sumos diskontavimui taikomą Bendrijos teisę ir Komisijos praktiką, galiojusią ginčijamo sprendimo priėmimo metu.

82 Kaip nurodyta šio sprendimo 46 punkte, tuo metu, kai buvo priimtas ginčijamas sprendimas, jokioje Bendrijos teisės nuostatoje ir Teisingumo Teismo ar Pirmosios instancijos teismo praktikoje nebuvo nurodyta, ar palūkanos, įskaičiuojamos į susigrąžintinos pagalbos sumą, turi būti skaičiuojamos taikant paprastą, ar sudėtinę normą.

83 Nors neteisėtos pagalbos diskontavimo metodas yra materialinis, o ne procesinis klausimas, vis dėl to reikia konstatuoti, kad Komisija, kaip teisingai pastebi *département du Loiret*, laiške valstybėms narėms (SG(91) D/4577, 1991 m. kovo 4 d.) nurodė, jog galutiniame sprendime, kuriuo ji konstatuoja, kad valstybės pagalba yra nesuderinama su bendrąja rinka, „bus nustatytas jau neteisėtai sumokėtos pagalbos sumos susigrąžinimas, kuris turės būti vykdomas remiantis nacionalinės teisės nuostatomis, įskaitant ir tas, kurios susijusios su dėl skolos valstybei atsiradusiomis palūkanoms, įprastai pradedamomis skaičiuoti nuo aptariamos valstybės pagalbos suteikimo datos“.

84 Taigi šiuo laišku klausimas dėl palūkanų skaičiavimo susiejamas su susigrąžinimo procedūros taisyklėmis ir šiuo atžvilgiu daroma nuoroda į nacionalinę teisę. Tik pranešimu dėl tam tikrų su valstybės pagalbos politika susijusių dokumentų nereikalingumo (OL C 115, 2004, p. 1) Komisija informavo valstybes nares ir suinteresuotus trečiuosius asmenis, kad nebeketina taikyti minėto laiško, kurį, kaip, beje, ir kitus tame pranešime nurodytus dokumentus, laiko „dokumentu dėl procedūrinių klausimų valstybės pagalbos srityje“.

85 Kadangi ginčijamame sprendime aiškiai nenurodyta, kad susigrąžintina pagalba turi būti diskontuojama taikant sudėtinę palūkanų normą ir kad, be to, neginčijama, jog Prancūzijos teisėje nustatytas paprastos palūkanų normos taikymas, Pirmosios instancijos teismas teisingai išaiškino ginčijamo sprendimo 2 straipsnio 2 dalį taip, kad ši nuostata reiškia, jog palūkanos už laikotarpį nuo ginčijamo sprendimo priėmimo iki pagalbos susigrąžinimo turi būti skaičiuojamos taikant paprastą palūkanų normą, ir tuo remdamasis konstatavo, kad ginčijamame sprendime yra akivaizdus neatitikimas.

86 Todėl septintąjį pagrindą taip pat reikia atmesti.

Dėl aštuntojo apeliacinio skundo pagrindo

Šalių argumentai

87 Komisija teigia, kad skundžiamas sprendimas yra neproporcingas dėl to, kad juo panaikinamas visas ginčijamas sprendimas (tiek, kiek jis susijęs su sklypu ir gamykla), remiantis vien išvada, kad buvo taikyta sudėtinė palūkanų norma. Klausimas dėl palūkanų galėjo ir turėjo būti atskirtas nuo klausimo dėl pagrindinės sumos, o klausimas dėl sudėtinių palūkanų galėjo ir turėjo būti atskirtas nuo paprastųjų palūkanų. Iš tikrųjų ginčijamame sprendime nustatyta pradinė pagalbos suma ir paprastos palūkanų normos taikymas skundžiamame sprendime nebūtų ginčijamas.

88 Aštuntasis pagrindas nekeičia ginčo dalyko. Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio 1 dalies antrame sakinyje išvardyti apeliacinio skundo pagrindai iš esmės susiję su klausimais, galinčiais iškilti arba iškeltais Pirmosios instancijos teismo sprendime. Šioje byloje pačiu skundžiamu sprendimu buvo pažeista Bendrijos teisė.

89 Būtų visiškai neteisinga ir nesuderinama su veiksmingos teisminės gynybos reikalavimu, jei sprendimas (priimtas Komisijos nenaudai šioje byloje) liktų galioti su teisės klaida be jokios galimybės pateikti apeliacinį skundą. Tokią išvadą galima pagrįsti Teisingumo Teismo procedūros reglamento 113 straipsnio 1 dalimi, kur nustatyta

pagrindinė taisyklė, pagal kurią prašymas visiškai ar iš dalies panaikinti Pirmosios instancijos teismo sprendimą iš esmės priklauso nuo klausimų, dėl kurių galima pateikti apeliacinį skundą.

90 Be to, aštuntasis pagrindas susijęs ne su pačiais panaikinimo motyvais, kuriuos nurodė Pirmosios instancijos teismas, o veikiau su jų pasekmėmis. Komisija nemano, kad atsakovas Pirmosios instancijos teisme privalo savanoriškai, siekdamas padėti ieškovui arba Pirmosios instancijos teismui, nagrinėti, kokios galėtų būti įvairios priešingos šalies sėkmės pasekmės. Dėl to atsakovas būtų priverstas parengti prielaidomis grindžiamus papildomus argumentus apie tai, ką Pirmosios instancijos teismas galėtų daryti ar nedaryti.

91 *Département du Loiret* ir bendrovė *Scott* mano, kad šis pagrindas yra nepriimtinas, nes juo išplečiamas ginčo dalykas ir pateikiamas naujas reikalavimas, mat Komisija niekada neprašė Pirmosios instancijos teismo nuspręsti panaikinti skundžiamą sprendimą tik iš dalies, nors diskontavimo metodo kritika buvo aiškiai išdėstyta.

92 Be to, dėl paprastų ir sudėtinių palūkanų atskyrimo, į kurį Teisingumo Teismo prašoma atsižvelgti svarstant šį argumentą tam, kad būtų pakeistas Pirmosios instancijos teismo priimtas skundžiamas sprendimas, iš esmės pakistų pats ginčijamas sprendimas, nors Pirmosios instancijos teismo kompetencija valstybės pagalbos srityje yra ribota. Palūkanų skaičiavimo metodika yra sudėtinė skaičiavimo, kurį atlikus gaunama galutinė pagalbos suma, dalis, todėl jos pasirinkimo motyvai yra tokie pat svarbūs kaip ir pagalbos neteisėtumo nustatymo bei jos sumos apskaičiavimo prieš diskontavimą motyvai. Galutinis jų neatskyrimas draudžia iš dalies panaikinti sprendimo.

Teisingumo Teismo vertinimas

— Dėl aštuntojo pagrindo priimtinumo

93 Pagal teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio pirmąją pastraipą apeliacinis skundas Teisingumo Teismui paduodamas tik teisės klausimais ir gali būti grindžiamas Pirmosios instancijos teismo padarytu Bendrijos teisės pažeidimu.

94 Be to, Teisingumo Teismo procedūros reglamento 113 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad apeliaciniame skunde negalima keisti Pirmosios instancijos teismo svarstytos bylos dalyko.

95 Šiuo klausimu reikia pabrėžti, kad remiantis nusistovėjusią teismų praktika Teisingumo Teismas yra kompetentingas tik ištirti pirmojoje instancijoje nagrinėtų pagrindų ir argumentų teisinius vertinimus (1994 m. birželio 1 d. Sprendimo *Komisija prieš Brazzelli Lualdi ir kt.*, C-136/92 P, Rink. p. I-1981, 59 punktas ir 2007 m. vasario 1 d. Sprendimo *Sison prieš Tarybą*, C-266/05 P, Rink. p. I-1233, 95 punktas).

96 Šiuo pagrindu Komisija nesiekia ginčyti Pirmosios instancijos teisme nagrinėto pagrindo teisinio vertinimo, kurį šis teismas priėmė. Ji veikiau kritikuoja pasekmes, kilusias dėl Pirmosios instancijos teismo padarytos išvados, kad reikia priimti *département du Loiret* pateikto antrojo pagrindo penktą dalį, pagal kurią Komisija

nepakankamai motyvavo sprendimą diskontuoti pagalbos sumą taikant sudėtines palūkanas. Iš tikrųjų, pasak Komisijos, Pirmosios instancijos teismas, nesilaikydamas proporcingumo principo ir remdamasis šia vienintele išvada, klaidingai panaikino visą sprendimą, nes jis yra susijęs su pagalba, suteikta lengvatinės aptariamo sklypo kainos forma.

97 Taigi, jei Teisingumo Teismas turi kompetenciją ištirti Pirmosios instancijos teisme nagrinėtų pagrindų ir argumentų teisinius vertinimus, jis turėtų taip pat turėti kompetenciją tirti dėl Pirmosios instancijos teismo pateikto vertinimo kilusias teisines pasekmes, kurios taip pat yra teisės klausimas, nes priešingu atveju apeliacinis procesas netektų didelės dalies savo prasmės.

98 Tokiomis aplinkybėmis reikia visų pirma pabrėžti, kad vykstant procesui Pirmosios instancijos teisme šalys nebūtinai turi numatyti konkrečias pasekmes, kurias Pirmosios instancijos teismas konkrečiu atveju gali sukelti sprendimu dėl teiginio, jog pagrindas yra motyvuotas.

99 Iš to, kas išdėstyta, galima daryti išvadą, kad apeliaciniame skunde pateiktas pagrindas dėl Pirmosios instancijos teismo sukeltos teisinės pasekmės, susijusios su tame teisme nagrinėto pagrindo teisiniu vertinimu, negali būti laikomas „(keičiančiu) ginčo Pirmosios instancijos teisme dalyką“ pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 113 straipsnio 2 dalį.

100 Be to, priešingai nei teigia *département du Loiret ir* bendrovė *Scott*, aštuntasis pagrindas nėra naujas reikalavimas, kuris negali būti priimtinas pagal minėto procedūros reglamento 113 straipsnio 1 dalies antrąją įtrauką.

101 Iš tikrųjų, kaip pabrėžia generalinis advokatas išvados 93 punkte, reikėtų vertinti, kad Pirmosios instancijos teismui Komisijos pateiktas prašymas atmesti *département du Loiret* ieškinį taip pat apima siauresnį prašymą dėl galimo atmetimo tik iš dalies.

102 Todėl *département du Loiret* ir bendrovės *Scott* iškeltas prieštaravimas dėl aštuntojo pagrindo priimtinumo turi būti atmestas.

— Dėl aštuntojo apeliacinio skundo pagrindo pagrįstumo

103 Remiantis EB 231 straipsnio pirmąja pastraipa ir EB 224 straipsnio šeštąja pastraipa, jei ieškinys yra pagrįstas, Pirmosios instancijos teismas ginčijamą aktą paskelbia negaliojančiu.

104 Šiuo atveju visų pirma reikia konstatuoti, kad vien dėl to, jog Pirmosios instancijos teismas ieškinyje dėl panaikinimo ieškovės pateiktą pagrindą pripažįsta pagrįstu, jis negali automatiškai panaikinti viso skundžiamo sprendimo. Iš tikrųjų viso akto panaikinimas negali būti pagrįstas, jei akivaizdžiai matyti, kad minėtu pagrindu, susijusiu tik su konkrečiu ginčijamo akto aspektu, galima pagrįsti tik panaikinimą iš dalies.

105 Antra, reikia pabrėžti, kad remiantis nusistovėjusia teismų praktika Bendrijos aktą panaikinti iš dalies galima, tik jei prašomas panaikinti dalis galima atskirti nuo viso akto (2005 m. gegužės 24 d. Sprendimo *Prancūzija prieš Parlamentą ir Tarybą*, C-244/03, Rink. p. I-4021, 12 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

106 Atskyrimo reikalavimas netenkinamas, jei aktą panaikinus iš dalies būtų pakeista jo esmė (minėto sprendimo *Prancūzija prieš Parlamentą ir Tarybą* 13 punktas).

107 Taigi šiuo atveju neginčytina, kad klausimas, ar pradinė pagalbos suma turi būti diskontuota taikant paprastą, ar sudėtinę palūkanų normą, neturi įtakos ginčijamame sprendime išdėstytam teiginiui, kad pagalba yra nesuderinama su bendrąja rinka ir kad ją reikia susigrąžinti.

108 Šiuo atžvilgiu reikia konstatuoti, kad ginčijamo sprendimo rezoliucinės dalies 1 straipsnyje daromas skirtumas tarp pradinės pagalbos sumos ir diskontuotos

sumos. Nei ginčijamame sprendime, nei skundžiamame sprendime nepateiktas argumentas, dėl kurio nebūtų galima klausimo dėl palūkanų laikyti atskirtinu nuo pradinės pagalbos sumos.

109 Tačiau, priešingai nei teigia Komisija, Pirmosios instancijos teismo negalima kaltinti tuo, kad jis neatskyrė sudėtinių palūkanų klausimo nuo klausimo dėl paprastų palūkanų. Iš tikrųjų, pirma, Pirmosios instancijos teismas negalėjo pakeisti pradinės pagalbos sumos diskontavimo taikant sudėtinę palūkanų normą paprastos palūkanų normos taikymu, nepakeisdamas ginčijamo sprendimo esmės. Antra, reikia pabrėžti, kad skundžiamo sprendimo 45–47 punktuose Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad ginčijamo sprendimo motyvavimas taip pat yra nepakankamas dėl 5,7 % palūkanų normos taikymo trylikos metų laikotarpiu.

110 Iš to, kas išdėstyta, galima daryti išvadą, kad aštuntasis pagrindas turi būti priimtas tiek, kiek Pirmosios instancijos teismas kaltinamas dėl to, kad neatskyrė palūkanų klausimo nuo pagrindinės sumos ir panaikino visą ginčijamą sprendimą tiek, kiek jis susijęs su sklypu ir gamykla, remdamasis išvadomis, grindžiamomis tik pradinės pagalbos sumos diskontavimo motyvais.

Dėl bylos grąžinimo Pirmosios instancijos teismui

111 Pagal Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnio pirmąją pastraipą, jei apeliacinis skundas yra pagrįstas, Teisingumo Teismas panaikina Pirmosios instancijos teismo sprendimą. Jis gali pats paskelbti galutinį sprendimą, jei toje bylos stadijoje tai galima daryti, arba grąžinti bylą Pirmosios instancijos teismui.

112 Kadangi Pirmosios instancijos teismas išnagrinėjo tik antrojo pagrindo penktą dalį, kurią *département du Loiret* pateikė grįsdamas savo ieškinį, Teisingumo Teismas mano, kad šioje byloje sprendimo priimti negalima. Todėl bylą reikia grąžinti Pirmosios instancijos teismui.

113 Kadangi byla grąžinama Pirmosios instancijos teismui, reikia atidėti išlaidų, susijusių su šiuo apeliaciniu procesu, klausimo nagrinėjimą.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

1. Panaikinti 2007 m. kovo 29 d. Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo sprendimą *Département du Loiret prieš Komisiją* (T-369/00).

2. Grąžinti bylą Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismui.

3. Atidėti klausimo dėl bylinėjimosi išlaidų nagrinėjimą.

Parašai.